

Elogi de sant Eustaqui

Recorde una frase de Miguel Delibes del seu llibre *La caza en España*: “El biólogo es uno de esos seres extraños que no merecen opinar por carecer de sentido práctico”. Sovint em ve a la memòria, i especialment quan hom m’intenta vendre la imatge del caçador com un gran amant de la natura, fins i tot com una persona que amb la seua afecció cinegètica protegeix els ecosistemes naturals. Miguel Delibes és d’alguna manera el prohom del caçador civilitzat (“yo soy un cazador que escribe antes de un escritor que caza” és la seua frase preferida), l’intel·lectual que estima la natura i que tot i això no dubta a agafar l’escopeta i disparar a guatlles i perdius, a llebres i conills, a tudons i merles. Quan torna a casa, deixa l’escopeta i pren la ploma, amb total naturalitat: passa de l’estri primitiu (la caça és el joc de sentir-se primitiu, escriu Ortega y Gasset) a l’estri humanitzador. De l’escopeta a la ploma, i de la ploma a l’escopeta, així, alternativament. En una entrevista, demanaren al seu fill, del mateix nom i investigador destacat de Doñana, si era conciliable l’amor per la caça que sentia son pare amb la conservació de la natura, i va respondre això: “La caça és una forma de coneixement de la natura i de respecte als hàbitats, si es fa bé. És molt millor caçar en un parc natural que no plantar-hi gira-sols” (*Mètode*, 52). Evidentment, és una resposta demagògica: per a un parc natural la millor cosa és que no s’hi cace ni, òbviament, s’hi planten gira-sols. Però, comptat i debatut, en un parc natural també s’hi poden plantar gira-sols, si “es fa bé”. Tanmateix, la realitat és que el caçador odia els biòlegs (segurament “por carecer de sentido práctico”), i els biòlegs els caçadors, perquè omplen les muntanyes de reserves tancades, maten espècies de gran bellesa, alteren el curs de la natura i són, molt sovint, autèntics delinqüents que desapareixen a tort i dret, sense respectar res. En realitat, *no hi ha res més lluny del biòleg que el caçador*, ni actitud ni tarannà més diferent: el caçador segueix la seua presa per a matar-la i el biòleg

Martí Domínguez

per a estudiar-la. Rere el caçador hi ha sempre un primitiu, rere el biòleg un home que desitja saber: el caçador vol la presa –la presa física–, l’única captura que persegueix el biòleg és la troballa intel·lectual, sovint del tot evanescent. El biòleg contribueix amb el seu esforç a la saviesa, a entendre millor el món en què vivim; el caçador ho destrueix, mai no en té prou, i el seu somni és la cacera en massa, la matança inoblidable. Tot caçador és doncs suspecte, i quan em diuen d’algú que és caçador –i més de caça major– em pose em guàrdia. No hi ha cosa que em produeixa més repugnància que veure’l caminant per les muntanyes, amb la seua ridícula roba de pana verda d’El Corte Inglés, trepitjant ambients naturals que estime,

amb algun tord sanguinolent penjant del cint. O quan sent els trets ben a prop meu, i m’amarguen el silenci de la natura. No hi ha cosa més dubtosa per a una persona –i que parla del seu tast moral– que fotografiar-se amb dotzenes de perdius mortes en un mateix dia, o, encara pitjor, vora els trofeus de cinc o sis cérvols. Qui mata un cérvol, desitja de seguida matar un ós, o un llop, o un linx o una àguila imperial. Qui mata un cérvol desitja de seguida anar-se’n a l’Àfrica i caçar un rinoceront, o un elefant o un lleó. Pertany a aquesta classe de persones: qui es fotografia vora un cérvol abatut d’un tret sortit del seu fusell amb mira telescòpica no dubtaria a fer-ho vora un búfal, o vora un lleopard o vora, què sé jo, un cocodril gegantí. Al capdavant, aquesta classe de persones després narren les seues trepidants aventures cinegètiques, els seus abrivats esforços per a abatre d’un sol tret la presa, tal com el biòleg explica amb emoció les seues observacions naturalístiques. Cal tenir poques entranyes per a disparar a un cérvol, i quan s’ha fet aquest pas, i hom n’ha mort uns quants exemplars, ja no hi ha trofeus que el bon caçador no desitge aconseguir. Tan sols un miracle pot aturar la repugnant fal·lera de la caça. Per això, sant Eustaqui té la meua simpatia. Però em tem que fou un cas aïllat, i del tot extraordinari.